

ONDERWIJSONDERZOEK & ADVIES

A background photograph of a group of young people, likely students, in an outdoor setting. In the foreground, a young man in a yellow jacket is writing on a notepad, and a young woman with sunglasses on her head is smiling. Other students are visible in the background, some looking at a laptop.

Rapportage Omnibusonderzoek

In opdracht van: Nederlandse Schaakbond
Contactpersoon: Nathalie van der Lende

Utrecht, december 2024

www.duo-onderwijsonderzoek.nl

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	2
2	RESULTATEN	3
2.1	Resultaten primair onderwijs	3
2.2	Resultaten voortgezet onderwijs	5
3	BIJLAGE	6
3.1	Responsverantwoording	6
3.2	Open antwoorden	7

1 INLEIDING

Achtergrond

DUO Onderwijsonderzoek & Advies, specialist op het gebied van onderwijsonderzoek, heeft het Omnibus-onderzoek¹ verricht onder directeurs/schoolleiders en leerkrachten uit het basisonderwijs en directeurs/schoolleiders en docenten uit het voortgezet onderwijs. Dit onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen voor marktonderzoek van ISO 20252:2019.

Deze rapportage bevat de resultaten van de vragen van de Nederlandse Schaakbond die wij aan schoolleiders uit het primair en voortgezet onderwijs hebben voorgelegd.

Onderzoeksgroepen en respons

Het veldwerk voor het Omnibusonderzoek is uitgevoerd in november 2024. Voor het onderzoek werd gebruikgemaakt van onze Online Onderwijspanels. De volgende netto-respons is gerealiseerd.

Onderzoeksgroepen	Aantal
Schoolleiders primair onderwijs	300
Schoolleiders voortgezet onderwijs	150

Vragenlijst

De vragenlijst voor het Omnibusonderzoek hebben we opgesteld aan de hand van vragen die de in het onderzoek participerende partijen hebben aangeleverd.

Leeswijzer

De resultaten geven we weer in grafieken (zie deel 2). Bij het analyseren van de resultaten hebben wij gekeken in hoeverre de resultaten verschillen naar vakantieregio, schoolgrootte en denominatie. Daar waar sprake is van significante verschillen is dit in de rapportage aangegeven. Als er niets is weergegeven dan zijn er geen significante verschillen.

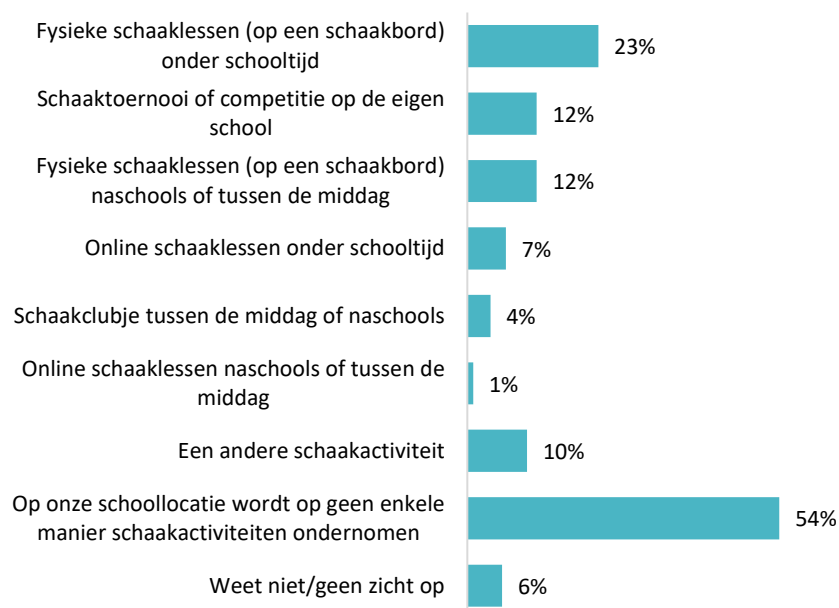
¹ Methode van onderzoek waarbij wij de vragen van de deelnemende organisaties/de opdrachtgevers bundelen tot één vragenlijst die wij vervolgens voorleggen aan één of meerdere doelgroepen in het primair onderwijs of voortgezet onderwijs.

2 RESULTATEN

2.1 Resultaten primair onderwijs

In totaal wordt op 40% van de schoollocaties een of meerdere schaakactiviteiten ondernomen². De meest ondernomen activiteit zijn fysieke schaaklessen onder schooltijd (23% van de scholen). Als een schoollocatie een of meer schaakactiviteiten onderneemt dan doen hier gemiddeld 23 leerlingen aan mee.

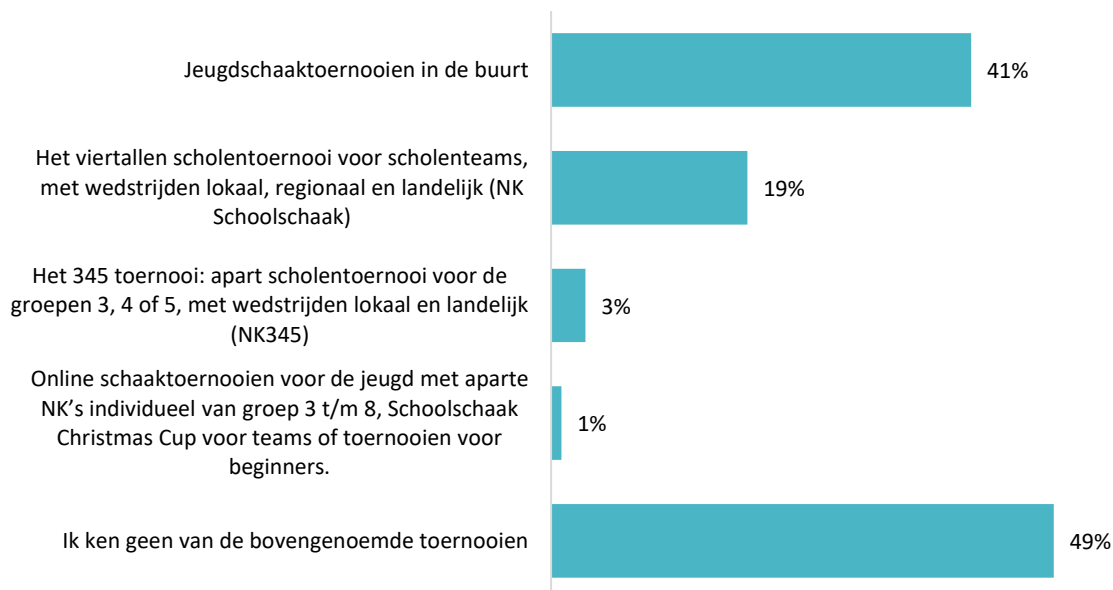
Kunt u aangeven welke schaakactiviteiten op uw schoollocatie worden ondernomen? Meerdere antwoorden mogelijk

² 100% minus 54% (geen activiteit) en minus 6% (weet niet).

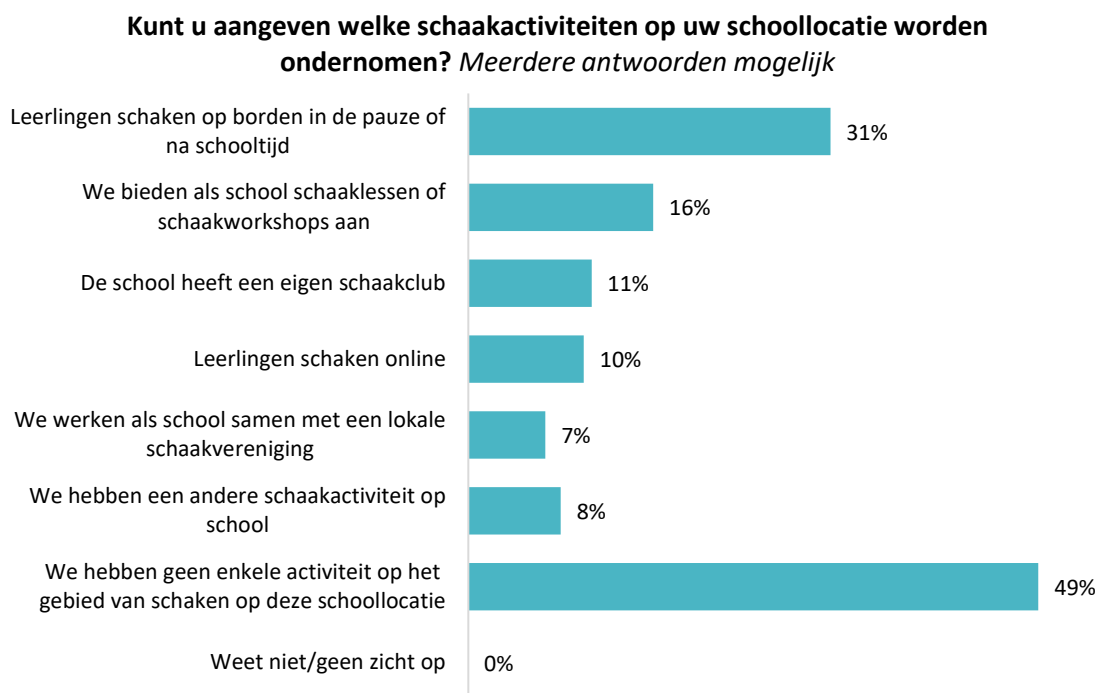
De schaakbond organiseert jaarlijks voor het basisonderwijs twee landelijke competities, die starten met lokale kwalificatietoernooien. Ook worden er in elke provincie maandelijks of om de maand jeugdschaaktoernooien georganiseerd waar ook de beginnende scholieren van harte welkom zijn. We hebben de schoolleiders een aantal schaaktoernooien voorgelegd met de vraag van welke ze weleens gehoord hebben. Het bekendst zijn de schaaktoernooien in de buurt.

Kunt u aangeven van welke van de onderstaande schaaktoernooien u weleens gehoord heeft? Meerdere antwoorden mogelijk

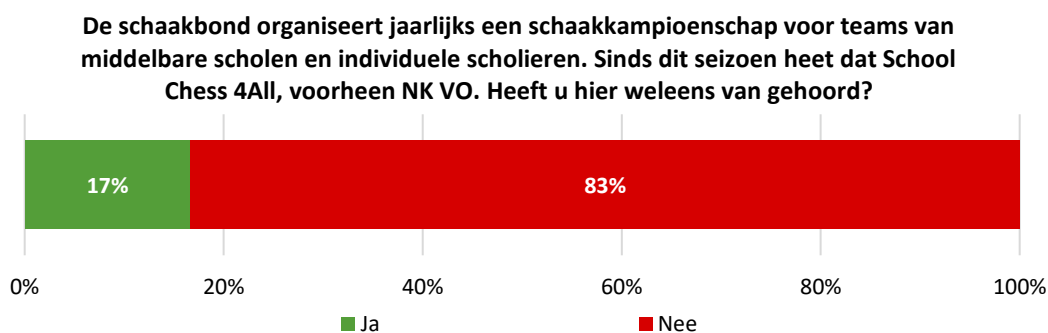

2.2 Resultaten voortgezet onderwijs

De meest ondernomen schaakactiviteit in het voortgezet onderwijs is schaken op borden in de pauze of na schooltijd (31%). Iets minder dan de helft (49%) van de schoolleiders geeft aan dat er geen enkele schaakactiviteit op de schoollocatie is.

Een zesde (17%) van de schoolleiders heeft weleens van School Chess 4All gehoord.

3 BIJLAGE

3.1 Responsverantwoording

De gerealiseerde netto-respons is vergeleken met de populatie voor de kenmerken denominatie en regio. Verschillen tussen de gerealiseerde respons en de populatie op deze kenmerken zijn 5% of kleiner. Dat is de reden waarom we de resultaten niet hebben 'herwogen', het zal geen effect hebben op de onderzoeksresultaten zoals in dit rapport beschreven.

Netto-respons	Uitkomst 50%-50%	Uitkomst 75%-25%	Uitkomst 90%-10%
50	13,8%	12,0%	8,3%
100	9,7%	8,4%	5,8%
300 (de respons voor dit onderzoek onder schoolleiders PO)	5,5%	4,8%	3,3%
400	4,8%	4,1%	2,9%

Toelichting op de tabel

Bij een netto-respons van $n = 300$ schoolleiders PO dient er bij een uitkomst van bijvoorbeeld '75% van deze schoolleiders kiest een bepaald antwoord en 25% kiest het antwoord niet' rekening mee te worden gehouden dat de werkelijke percentages zullen liggen tussen:

- Kiest een antwoord: 70,2% (75% -/- 4,8%) en 79,8% (75% + 4,8%);
- Kiest het antwoord niet: 20,2 (25% -/- 4,8%) en 29,8% (25% + 4,8%).

3.2 Open antwoorden

Schoolleiders PO

Vraag 1

Kunt u aangeven welke schaakactiviteiten op uw schoollocatie worden ondernomen?

Antwoorden 'Een andere schaakactiviteit, namelijk':

- Als keuze tijdens activiteitenmiddagen en als project voor meer- en hoogbegaafden
- Als pluswerk
- Als vrij moment. Elkaar het leren.
- Bij techniek en de Erasmusklass
- Buitenschools schaaktoernooi. Veel schaakborden aanwezig.
- Competitieverband/toernooi met andere scholen.
- Er is een scholentoernooi binnen de gemeente waarbij we jaarlijks peilen of er voldoende interesse voor is onder de leerlingen. Zo ja, dan formeren we een groepje dat meedoet.
- Facultatieve schaaklessen in enkele groepen
- In de plusklas en in andere groepen afhankelijk van de lkr.
- In de verrijkingsgroep, vrij spelen
- In een workshop
- Incidenteel een potje
- Jaarlijks lessenserie ter voorbereiding op de nationale schaakdag
- Kinderen kunnen schaken op school wanneer hun werk klaar is
- Kinderen mogen schaken, af en toe biedt de schaakclub lessen aan
- Kinderen mogen zelf potjes schaken als ze "eigen tijd" hebben.
- Leerlingen doen mee aan een lokaal toernooi
- Schaaktoernooi
- Schaaktoernooi tussen verschillende scholen
- Schaken in pauzes en andere vrije momenten onder schooltijd
- Schaken in vrij spel/ pauze momenten
- Schaken is keuze activiteit op de taakbrief. Daarnaast is er ter voorbereiding op het schaaktoernooi ruimte om met een medewerker schaakles te volgen.
- Schaken op vrije momenten naar eigen keuze
- Soms in projectvorm
- Soms tijdens de talentdagen
- Sporadisch schaken als zelfgekozen activiteit of in de plusklas
- Tijdens vrije momenten schaken
- Toernooi buiten schooltijd en locatie om
- Vrij schaken, bij de tussenschoolse opvang
- We hebben een schaakbord permanent in de school beschikbaar
- We zijn aan het kijken hoe we schaken kunnen aanbieden op school

Schoolleiders VO

Vraag 1

Kunt u aangeven welke schaakactiviteiten op uw schoollocatie worden ondernomen?

Antwoorden 'We hebben een andere schaakactiviteit op school, namelijk':

- Clinic
- Daltonuur schaken wekelijks
- Een keer in de twee jaar hebben we het Remco Heite schaaktoernooi op schoolplein
- Externe partij huurt schoolgebouw voor schaak lessen in de avond
- Gastlocatie voor wedstrijd basisscholen
- In projecten
- Interne competitie
- Jaarlijks schaaktoernooi
- Met het gymnasium in Utrecht hebben wij uitwisselingen van schaakclubs
- Tijdens onze daltonweken wordt schaken als PO aangeboden
- Toernooi
- We bieden een Talentmodule schaken aan en we bieden een schaakvereniging soms ruimte in ons gebouw